

Asia: VN/22006

Lausuntopyyntö koskien yritysten määräaikaista kustannustukea koskevan lain (508/2020) muuttamista

Lausunnonantajan lausunto

Tukijakson ajankohta: Minkä kuukausien aikana edustamanne alan liiketoiminta on kärsinyt eniten 1.6.2020 jälkeen ja kuinka paljon verrattuna vastaavaan ajankohtaan 2019?

Pandemian vaikutukset osuvat toimialamme yrityksiin ja niiden liiketoimintaan eri aikoina. Ajankohtaan vaikuttaa voimakkaasti yrityksen toimiala, liiketoimintamalli ja se, missä kohtaa toimialan arvoketjua yritys on. Toimialamme kuluttajakaupassa ongelmat alkoivat lisääntyä heti kesälomakauden jälkeen, kun koronatartuntojen ja -uutisoinnin määrä alkoi lisääntyä. Epävarmuus ja negatiivinen uutisointi näkyy välittömästi kulutuskäyttäytymisessä.

Teollisen tuotannon toimijoiden ja B2B-yritysten yleinen epävarmuus on ollut nähtävillä koko koronapandemian ajan. Koska teollisen tuotannon ja B2B-toimintamallin yrityksillä on pitkät tuotanto- ja toimitusajat, on näillä yrityksillä ollut vielä ennen koronakriisiä tehtyjä tilauksia. Ennakkotilaukset vähenevät kuitenkin kuukausi kuukaudelta. Yrityksillä oli ennen monen kuukauden ja jopa vuoden mittainen tilauskanta, nyt se on lyhentynyt kuuteen tai jopa kolmeen viikkoon. Tilausnäköymän huomattava lyheneminen ja samanaikainen kiinteiden kustannusten jatkuminen aiheuttaa yrityksille paitsi taloudellisia ongelmia myös ongelmia hankinnassa, alihankinnassa ja yrityksen toimintojen suunnittelussa.

Liikevaihdon vertailuajanjakso

Johtuen edellä mainitusta koronakriisin eriaikaisesta vaikutuksesta yrityksiin Suomen Tekstiili & Muoti ry ehdottaa mallia, jossa yritys tukihakemuksessa itse ilmoittaa/valitsee vertailuajankohdan koronakriisin ajalta. Tällä menettelyllä välttäisimme tilanteen, jossa osa vaikeuksissa olevista yrityksistä jäisi kokonaan tuen ulkopuolelle vain sen vuoksi, että talousvaikutukset ovat osuneet niihin eri aikaan. Vertailuajanjakso voisi myös olla pidempi kuin kustannustuen I vaiheen neljä kuukautta.

Ehdotamme myös, että kustannustuen hakuaja on edelliskertaa pidempi, jotta yritykset, joilla myyntihuippu on esim. alkuvuodesta, pääsevät myös tuen piiriin.

Kustannustuen myöntämisen liikevaihtoraja

Kannatamme liikevaihdon minimirajan (20 000 euroa) poistamista, jotta tuki on myös pienten yritysten saatavilla. Kannatamme myös 2 000 euron vähimmäistukisumman poistamista, varsinkin jos yksinyrittäjien koronataukea ei jatketa. On syytä huomioida yksinyrittäjien ja pienyrittäjien työllistävä vaikutus yhteiskunnassa.

Kustannustuen myöntämisen edellytyksenä on ollut 30 prosentin pudotus yrityksen liikevaihdossa verrattuna liikevaihdon vertailuajankohtaan. Ehdotamme rajan pudottamista 25 prosenttiin.

Kustannustuen kohdentaminen toimialan mukaan eniten koronaepidemiasta kärsineille aloille

Tiukka toimialarajaus on ongelmallinen ensinnäkin, koska yrityksen alun perin rekisteröimä toimiala ei useinkaan enää vastaa sen toimintaa. Toiseksikin monialayrityksillä toimialarajaus on erityisen ongelmallinen, koska yritys voi toimia usealla eri toimialalla. On siis mahdollista, että yritys on rekisteröity toimialaluokkaan X, joka jää tuen ulkopuolelle, vaikka merkittävä osa yrityksen toimintaa voi olla koronasta eniten kärsivillä toimialoilla. Eri kokoisilla ja eri toimialoilla operoivilla yrityksillä täytyy olla mahdollisuus saada tasapuolisesti tukea.

Mikäli toimialarajausta käytetään myös kustannustuki II:ssä, on mahdollisuus yrityskohtaiseen tarkasteluun ja harkintaan välttämätön.

Tuen määrittämisessä huomioitavien kiinteiden kustannusten raja

Ehdotamme seuraavia lisäyksiä kustannustukeen vaikuttaviin kiinteisiin kuluihin:

- Ulkopuoliset palvelut (hallinto, varastointi, IT), ylipäättään pitkäaikaisiin sopimuksiin perustuvat ostopalvelut. Esimerkiksi IT-palvelut ovat välttämättömiä yrityksen toiminnan kannalta. Itse tuotettuina ne lisäävät yrityksen palkkakuluja.
- Ulkoistettu kirjanpito, palkanlaskenta ja tilintarkastus
- Pankki- ja korkokulut
- Tietoliikenne-, puhelin- ym. kulut
- Pitkäaikaisiin sopimuksiin liittyvät henkilöstövuokrat

Perustelu: Yllä mainitut kustannukset aiheutuvat liikevaihdosta riippumatta, eli ovat sikäli kiinteisiin kustannuksiin rinnastettavia. Mainitut kustannukset ovat pääosin pitkäaikaisiin sopimuksiin perustuvia, välttämättömiä yritystoiminnan kannalta ja vaikea sopeuttaa.

Kustannustuen enimmäismäärä ja yhteensovittaminen

Kannatamme kustannustuen enimmäismäärän nostamista 800 000 euroon. Euroopan unioni on jatkanut valtiotukisäännösten joustoa, joten tukisumman nosto takaisi tasapuolisen kohtelun suomalaisyrityksille.

Muita näkemyksiä kustannustukeen ehdotetuista muutoksista?

Suomen Tekstiili & Muoti ry:n edustamalla toimialalla koronakriisin vaikutukset näkyvät siten, että kuluttajakauppa on taas hiljentynyt kesän jälkeen ja B2B-yrityksillä vaikutukset ovat tulleet viiveellä. Kustannustuen jatko on tarpeen, ja kannatamme tuen nopeaa valmistelua ja käyttöönottoa.

Suomen Tekstiili & Muoti kannattaa vahvasti kustannustuen ehtojen muutosta ja korostaa kriteeristössä tarpeellista joustoa, jotta tuki auttaa koronaepidemiasta kärsiviä yrityksiä tasapuolisesti. On tärkeää, että uusi ehdotettu kustannustuki mahdollistaa kattavamman yksilöllisen ja yrityskohtaisen harkinnan kuin kesällä voimassa ollut kustannustuki.

Ruokamo Anne
Suomen Tekstiili & Muoti ry